

Aalborg 20.03.98

De Europæiske Fællesskabers Domstol
Att: H. v. Holstein
Justitskontoret
L-2925 Luxembourg

Vedr. sag C-61/97 (Foreningen af Danske Videogramdistributører mod Laserdisken):

Med henvisning til afsnit C.1.b på side 28 i "*Vejledning for advokater og andre partsrepræsentanter*" skal jeg gøre opmærksom på, at betydningen af spørgsmålets besvarelse på baggrund af udlejningsdirektivet ikke fremgår af retsmøderapporten. Mit synspunkt i den forbindelse er ikke forstået helt korrekt.

Udlejningsdirektivets betydning for besvarelsen af byrettens spørgsmål:

Udlejningsdirektivet frembyder et særligt fortolkningsproblem i forhold til sagsøgers nuværende påstand om, at samtykke til udlejning ikke medfører konsumtion af udlejningsretten. Det særlige fortolkningsproblem opstår, fordi udlejningsretten i medfør af direktivet tilkommer **både** ophavsmanden og producenten.

Den nationale dommer har i henhold til national lovgivning hidtil entydigt kunnet fastlægge, hvem der i en given situation er indehaver af en given ophavsret på grundlag af den nationale ophavsretslovgivning og aftaler om overdragelse af rettigheder. Det hører derfor til den nationale domstols kompetence at vurdere, hvem der er rettighedshaver jfr. § 23, stk. 3 i forhold til et givet filmværk. Filminstruktørernes indlæg i forhold til den EU-retlige fortolkning af byrettens spørgsmål på baggrund af den danske lovgivning har derfor begrænset retlig betydning.

Det forholder sig imidlertid anderledes, når udlejningsdirektivet lægges til grund for spørgsmålet. Udlejningsdirektivet er til hinder for, at den nationale domstol entydigt kan fastlægge, hvem der kan påberåbe sig udlejningsretten. Mere end én rettighedshaver har en lovsikret eneret med samme indhold. Det giver særlige fortolkningsvanskeligheder, og derfor beder den forelæggende domstol specielt om en vurdering på grundlag af udlejningsdirektivet.

Filminstruktørernes retlige interesse i sagen.

På baggrund af udlejningsdirektivet får filminstruktørernes indlæg en anderledes *retlig* betydning. Filminstruktørernes rettigheder er klart defineret i direktivet. Når disse rettigheder skal fortolkes i forhold til producentens ligeværdige ret, har filminstruktørerne samme retlige interesse i Domstolens besvarelse. Det er på den baggrund, at filminstruktørernes indlæg skal læses.

Det fremgår ganske vist af indlægget, at filminstruktørerne protesterede mod byrettens bemærkning om, at det antages, at alle rettigheder er overdraget. Det er et nationalt anliggende, som iøvrigt blev løst i Landsretten til filminstruktørernes tilfredshed. Antagelsen er trukket tilbage og fremgår ikke af forelæggelseskendelsen.

LASERDISKEN

Resten af indlægget vedrører udelukkende EU-ret. Det præ-judicielle spørgsmål er et rent EU-retligt fortolkningsspørgsmål på baggrund af særlige vanskeligheder i forhold til konsumtion, fordi filminstruktøren og producenten ved lov begge indehaver en eneret til at tillade eller forbyde udlejning.

Sydney Pollack-sagen illustrerer tre ting:

- 1) Den nationale domstols vilje til at respektere kunstnerretten.
- 2) Filminstruktørernes vilje til at forsvare kunstnerretten.
- 3) Uenigheden mellem producenten og filminstruktøren.

Byrettens konkrete problem ligger i sagsøgers påstand om, at udlejning forudsætter et udtrykkeligt samtykke. Hvis det tiltrædes af Domstolen, opstår følgende situation:

Filminstruktørerne forventes at ville forbyde udlejning af videokassetter.
Sagsøger har allerede forbudt udlejning af Laserdiscs.

Resultatet kan blive, at al udlejning bliver ulovlig, fordi direktivets krav om samtykke fra begge rettighedshavere ikke kan opfyldes. Der ligger således en potentiel konflikt, som den nationale domstol skal forholde sig til, når Domstolens besvarelse foreligger. Det er derfor vigtigt, at Domstolen er opmærksom på problemstillingen. Medlemsstaterne har ikke kommenteret det. Nogle bemærkelsesværdige uregelmæssigheder i den iøvrigt meget præcise retsmøderapport kan forklares ved, at den refererende dommer heller ikke er opmærksom på det særlige fortolkningsproblem, som direktivet forårsager.

Med al respekt vil jeg tillade mig at henlede opmærksomheden på direktivforslaget (KOM (90) endelig udg. - SYN 319) af 24. januar 1991, særligt afsnit 41-43 (side 23-27) og bemærkningerne til artikel 2.1 (side 37-41).

Jeg skal herefter stille følgende ændringsforslag til retsmøderapporten:

Forslag 1:

Side 2: Artikel 2, stk. 2 medtages. For filminstruktørerne er den relevant.

Forslag 2:

Side 4, første afsnit, sidste linie: "ophavsmændene" bør ændres til "rettighedshaverne".

Begrundelse: Forelæggelseskendelsen benytter udtrykket "rettighedshaver". Der er tre slags rettighedshavere. Ophavsmænd, producenter og licenstagere. Licenstagere erhverver rettigheder ved aftale. De omtalte rettighedshavere er licenstagere. Det er forkert at beskrive dem som ophavsmænd.

Da spørgsmålet skal besvares på baggrund af direktivet, er det vigtigt at respektere direktivets definitioner.

Forslag 3:

Side 12, afsnit 3 a) og b). Jeg foreslår, at afsnittene erstattes af et enkelt afsnit med følgende ordlyd:

LASERDISKEN

"I 1989 blev der på grund af risikoen for piratkopiering indført en særlig ret til at forbyde udlejning af filmværker i den britiske og den danske lovgivning. Ifølge den britiske lovgivning tilkommer udlejningsretten producenten. Ifølge dansk lovgivning tilkommer udlejningsretten ophavsmanden. Divergerende opfattelser af ophavsretten blev anset for at have negative virkninger for samhandlen inden for Fællesskabet. Derfor blev udlejningsretten og beslægtede rettigheder harmoniseret på et højt beskyttelsesniveau. Ifølge direktivet tilkommer udlejningsretten både ophavsmanden og producenten."

Begrundelse: Jeg har ingen officiel opfattelse af retstilstanden før 1988 i relation til denne sag. Jeg har intet imod, at loven fremstilles som om, at både salg og udlejning var forbudt. Min teori vil aldrig blive efterprøvet og er uden betydning. Jeg ville blot forklare det misforhold, der under alle omstændigheder er i forhold til retsopfattelsen, jfr. Warner-sagen. Se i den forbindelse også forslag 4.

Forslag 4, jfr. forslag 3:

Side 3, afsnit B: Følgende fremgår af forelæggelseskendelsen, side 3: "*Hverken England eller Danmark havde på det tidspunkt en særbestemmelse om udlejning af filmværker i den nationale lovgivning.*" og "*En særbestemmelse om udlejningsret blev indført i den danske lov om ophavsret i 1989*".

Det fremgår ikke af retsmøderapporten, hvor det også er uklart, hvad der blev ændret, og hvad der blev indført. Stk. 3 blev ikke ændret. Ændringen af § 23 gik ud på, at stk. 3 blev indført.

Den engelske retsudvikling er præcist beskrevet.

Jeg vil foretrække en mere præcis beskrivelse af den danske retsudvikling.

Jeg er ked af, at retlige omstændigheder, der strider mod den almindelige opfattelse af Warner-sagen, beskrives som mit synspunkt. Det er unødvendigt, når byretten har lagt dem til grund. Derimod giver referatet af mit indlæg i afsnit 3 og 4 måske læseren en opfattelse af, at jeg bestrider et anerkendt faktum. Jeg ser meget gerne, at byrettens bemærkning tages med i retsmøderapporten.

Forslag 5:

Side 14, afsnit 6 d): Jeg foreslår, at den refererende dommer revurderer filminstruktørernes indlæg på baggrund af de indledende bemærkninger.

Forslag 6:

Side 2: Artikel 1, stk. 3 vil jeg gerne have medtaget i sin fulde ordlyd. Jeg læser stk. 2-4 som en helhed, der tilsammen dækker over begrebet "distribution".

Med venlig Hilsen

Hans Kristian Pedersen